

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 08-50829767**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Snöklockan 4, förslag till detaljplan, 2024-06792

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan.

Ärendet

Föreliggande ärende innebär att ett nytt gårdshus i sju våningar uppförs på gården till hörnhuset på fastigheten Snöklockan 4 i Vasastaden. Förslagets realiserande skulle innebära att sex lägenheter tillförs genom att minska gårdsutrymmet.

Skönhetsrådet anser att planförslaget berör principiellt viktiga ställningstaganden som kan få starkt prejudicerande effekter om det genomförs. Framförallt innebär förslaget en ny inställning till stadens innergårdar, från privat rekreationsyta för de boende till exploateringsresurs för fastighetsägaren. Den nya inställningen bryter kraftigt mot de ideal som låg bakom planering och byggande av Stockholms innerstad under det sena 1800-talet och hotar hela stenstadens karaktär och dess bostadskvaliteter om den skulle spridas vidare.

Stockholms innerstad uppfördes under 1800-talets senare del bestämda regler genom byggnadsstadga, byggnadsordning och stadsplan. För att sol och genomluftning skulle ske i staden fixerades relationer mellan gatu- och gårdsbredd och hushöjd samt hur stor andel av varje fastighet som fick bebyggas. Detta innebar i normalfallet att takfotshöjden mot gata var 19,5 meter, att eventuella gårdshus var en våning lägre än gathuset, vanligtvis fyra våningar och att gården skulle vara minst 12 meter bred. Gårdarna skulle vidare uppta minst 1/3 av en normalfastighets yta, hörnhus tilläts en högre exploatering för att kunna sluta hörnet, men aldrig mer än att gården upptog 1/4 av ytan. Dessa enkla regler, som ofta kritiserats för att vara för generösa för exploatering, har under ett och ett halvt sekel skapat en balans mellan det byggda och det öppna i stenstaden. De utgör stadens själva grammatik och är grunden till innerstadens kvaliteter.

Planförslaget innebär en överexploatering som 1800-talets generösa planerare inte skulle tillåtit av hygien- eller ljusskäl. Den befintliga hörntomten är redan exploaterad med 3/4 av ytan. Av detta skäl har inte hörnhus några gårdshus i Stockholm. Gårdshuset kan därför inte accepteras, även om det skulle sänkas till en våning lägre än gathuset (i förslaget är gårdshuset lika högt).

Om planförslaget skulle antas riskerar en ny praxis att skapas som vore mycket olycklig för de totala värdena i Stockholms innerstad. Det är därför anmärkningsvärt att förslaget, som dessutom endast innehåller sex lägenheter med tveksamma boendekvaliteter, överhuvudtaget fått ett positivt planbesked. Skönhetsrådet anser därför att detaljplaneförslaget ska avstyrkas.

Bilaga till yttrande SR 2026/55

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>